

Aan de gemeenteraad

Op 28 maart 2025 stelde S. Reitema (PvdA) het college schriftelijke vragen over Artsen luiden noodklok: zorgen over jonge slachtoffers wapengeweld. Gezien de aard van de vragen, wordt geacht dat deze aan de burgemeester zijn gesteld.

Inleidend wordt gesteld:

"Onze regio is de laatste weken opgeschrikt door meerdere geweldsincidenten waarbij jonge kinderen een wapen gebruikten. Artsen in het Erasmus MC luiden de noodklok: ze roepen de overheid op snel iets te doen aan jongeren met messen of vuurwapens op zak. Sinds 2010 houdt het ziekenhuis bij hoeveel patiënten er binnenkomen als gevolg van steek- of vuurwapenincidenten en de laatste jaren neemt het aantal slachtoffers toe."

Hieronder volgen de vragen en mijn beantwoording:

Vraag 1 :

Herkent het college zich in dit beeld?

Antwoord:

In de afgelopen jaren hebben er helaas te veel aantal ernstige steek- en vuurwapenincidenten in de regio plaatsgevonden waarbij (zeer) jonge verdachten en slachtoffers betrokken waren. De gemeente heeft geen zicht op slachtoffers, maar ziet wel een trend in de incidenten. Sinds 2019 zijn (iets) meer jeugdigen verdacht van misdrijven waarbij (steek)wapens in het spel zijn dan in de vijf jaren ervoor. Ook het aantal jeugdigen dat is veroordeeld voor enkele ernstige geweldsmisdrijven, zoals zware mishandeling of (poging tot) doodslag, is tussen 2017 en 2023 toegenomen¹. Hoewel deze landelijke cijfers niets zeggen over wie de slachtoffers zijn van dit ernstige geweld, is het aannemelijk dat tenminste een deel van dit ernstige geweld tussen jongeren onderling plaatsvindt. Dat beeld lijkt te corresponderen met de cijfers van het Erasmus MC.

¹ Bron: Monitor Jeugdcriminaliteit WODC ([Ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit 2000-2023](#))

Vraag 2:
Heeft het college in beeld wie deze jongeren zijn?

Antwoord:

De gemeente houdt geen gegevens bij over slachtoffers. Wel is bekend dat slachtoffer- en daderschap binnen de jeugdcriminaliteit kunnen wisselen: wie in de ene situatie slachtoffer is, kan bij een volgend incident dader zijn en vice versa. Als jongeren betrokken zijn bij steek- of vuurwapenincidenten, of met een (steek)wapen op straat worden aangetroffen, komen zij in eerste instantie in beeld bij justitiepartners. De politie legt huisbezoeken af bij deze jongeren en verwijst door naar de gemeente voor hulp en ondersteuning, bijvoorbeeld vanuit jongerenwerk (JOZ) of wijkteams. Ook kunnen jongeren in beeld zijn in een groeps- of persoonsgerichte aanpak waarin domeinoverstijgend wordt samengewerkt om deze problematiek aan te pakken.

Vraag 3:
Wat wordt er gedaan om jongeren die slachtoffer zijn van wapengeweld te helpen als zij ontslagen worden uit het ziekenhuis?

Antwoord:

Op dit moment wordt verkend hoe er contact kan worden gelegd met jongeren wanneer zij in het ziekenhuis zijn beland met verwondingen door wapengeweld, met als doel om hulp en ondersteuning aan te bieden. Uit onderzoek van Weerman et al. uit 2022, uitgevoerd in opdracht van de gemeente Rotterdam, blijkt dat slachtofferschap van geweld de kans vergroot om later opnieuw in aanraking te komen met geweld of wapens. Echter, het delen van contactgegevens van (minderjarige) patiënten is aan zeer strenge voorwaarden verbonden. Als *quick win* wordt nu gezocht naar laagdrempelige mogelijkheden om jongeren te wijzen op hulpaanbod, bijvoorbeeld door het delen van een telefoonnummer dat 24/7 bereikbaar is. Voor de langere termijn wordt gezocht naar meer directe mogelijkheden om jonge slachtoffers zo snel mogelijk te kunnen ondersteunen.

Vraag 4:
Is het aantal aangiftes gelijk gestegen met het aantal slachtoffers? Zo nee, welke acties neemt het college om de aangiftebereidheid te vergroten?

Antwoord:

Omdat de gemeente, zoals aangegeven, geen cijfers heeft van het aantal slachtoffers is dit niet goed te beoordelen. Uit de praktijk en gesprekken die de gemeente en partners (zoals politie en jongerenwerk) met jongeren voeren, blijkt wel dat de aangiftebereidheid laag is. Binnen de straatcultuur wordt dit gezien als 'snitchen'. Overigens geldt ook in algemene zin dat de aangiftebereidheid van slachtoffers van traditionele criminaliteit (zoals inbraak, diefstal, geweld of vernieling) twintig procent lager ligt dan tien jaar geleden². In het contact met de jongeren dat de gemeente en haar partners hebben, wordt altijd gewezen op de mogelijkheid van het doen van aangifte, vooral waar het heftige incidenten als een steek- of schietpartij betreft. Dit gebeurt bijvoorbeeld in groepsverband via voorlichtingen in de klas of aan ouders, maar ook in individueel contact. Wanneer een jongere geen aangifte wil doen of dit niet durft (bijvoorbeeld vanwege angst voor represailles richting de jongere of zijn/haar familie), wordt door het jongerenwerk gekeken naar andere manieren om tot een oplossing van een onderliggend conflict of probleem te komen. Ook wordt dan geïnvesteerd in het wegnemen van mogelijke wraakgevoelens bij de jongere.

² Bron: [Minder traditionele criminaliteit, meer online criminaliteit | CBS](#)

Omdat bekend is dat vooral in de jeugdcriminaliteit slachtoffers vaak ook daders kunnen zijn of worden, wordt met het voorkomen van slachtofferschap ook geïnvesteerd in het voorkomen van (toekomstig) daderschap.

Voorts wordt door het raadslid gesteld:

"In Nieuwsuur stelt Frank Weerman, hoogleraar jeugdcriminologie, dat hulpinstanties en de overheid langdurige projecten moeten opzetten die zich richten op de oorzaken van probleemgedrag met wapens. Dus: kinderen met psychosociale problemen helpen en proberen ze niet op het criminele pad te laten belanden, als ze daar niet al zijn. Onze fractie weet natuurlijk dat de gemeente al veel doet op dit gebied. Bijvoorbeeld met Preventie met Gezag. Het is zorgelijk dat jeugdcriminaliteit in zijn algemeenheid daalt, maar het geweld steeds extremer lijkt te worden."

Vraag 5:

Verandert dit iets aan de aanpak Preventie met Gezag?

Antwoord:

Preventie met Gezag (PmG) richt zich sinds 2023 op de preventie (en het doorbreken) van ondermijnende jeugdcriminaliteit. Interventies in het programma worden uitgevoerd ter aanvulling op en ter versterking van de bestaande aanpak. Binnen het programma ligt de focus op het versterken van een kansrijk toekomstperspectief voor jongeren en wordt tegelijkertijd ingezet op het voorkomen dat zij in de criminaliteit terechtkomen of daarin verder afglijden. Er wordt doorlopend gezien of interventies aansluiten op trends en ontwikkelingen binnen de ondermijnende jeugdcriminaliteit, zoals excessief geweld met gebruik van wapens of uithalen. Op die manier kan, wanneer zich een nieuw fenomeen voordoet, worden geput uit het bestaande aanbod en dat relatief eenvoudig aan te passen is aan de actuele situatie. Dit voorkomt dat bij nieuwe fenomenen in de jeugdcriminaliteit steeds nieuwe interventies moeten worden opgetuigd. Een specifieke strategie binnen PmG die tot doel heeft excessief geweld in jongerengroepen te doorbreken, is de Group Violence Intervention (GVI). Voor de jongere doelgroep zijn er interventies als BASTA/Pakjekans om bij kinderen die agressief gedrag vertonen te voorkomen dat dergelijk gedrag zich ontwikkelt naar crimineel gedrag.

Vraag 6

Welke projecten lopen er naast Preventie met Gezag om te voorkomen dat jongeren wapens gebruiken?

Antwoord:

Er wordt vanuit de gemeente breed ingezet op de preventie van jeugdcriminaliteit, waaronder wapengeweld. Door de gemeente en partners worden uiteenlopende activiteiten georganiseerd die jongeren in positieve zin stimuleren en kansen bieden. Hierbij valt te denken aan sportactiviteiten, activiteiten die de band van de jongere met de buurt versterken, voorlichtingen, bewustwordings- en weerbaarheidsprojecten. Een concreet voorbeeld is Geweldig Rotterdam, een aantal jaar geleden ontstaan als antwoord op het toenemende messengeweld in de stad. Via Geweldig Rotterdam zijn bijvoorbeeld meet & greets en pitch nights georganiseerd. Geweldig Rotterdam heeft zich doorontwikkeld van een communicatiestrategie specifiek op het fenomeen messengeweld naar een breder platform voor jongeren en professionals op het gebied van jeugd en veiligheid.

Naast deze preventieve inzet, heb ik opdracht gegeven tot het realiseren van een vernieuwde aanpak om de problematiek rondom rivaliserende jeugdgroepen verder tegen te gaan.

Dit naar aanleiding van ernstige geweldsincidenten met steek- en vuurwapens in de afgelopen maanden. Dit wordt uitgewerkt in samenwerking met de gemeente Schiedam, politie, openbaar ministerie en stichting JOZ. Hierover is een brief met nadere toelichting onderweg naar uw raad.

Voorts wordt door het raadslid gesteld:

"Een andere concrete oplossing ligt volgens Weerman bij de ziekenhuizen. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die slachtoffer zijn van een geweldsdelict, al dan niet met wapens, later relatief vaak zelf dader worden. Dus zou het goed zijn als de slachtoffers van nu direct de juiste hulp krijgen."

Vraag 7

Gebeurt dat op dit moment al? Zo nee, is het college bereid om dit in samenwerking met de ziekenhuizen op te tuigen?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 3.

De burgemeester,

C.J. Schouten